

در حاشیه یک رویداد

اهالی موسیقی در نمایشگاه مطبوعات

وقتی در راهروهای شیبستان اصلی مصلی قدم می‌زنیم، از میان هنرمندان بیش از همه احتمال هنرمندان اهالی سینما وجود دارد. انگار آن‌ها بهتر از هر هنرمند دیگری اهمیت حضور در نمایشگاه مطبوعات را درک کرده‌اند. هنرمندان سینما می‌دانند که برای بقا در عرصه هنر باید با رسانه‌ها تعامل خوبی داشته باشند. در این میان، جای‌خالی هنرمندان موسیقی احساس می‌شود. تعداد کمی از هنرمندان سرشناس عرصه موسیقی به نمایشگاه مطبوعات آمدند. برخی از آن‌ها به دعوت خبرنگاران و برخی نیز با تشخیص خودشان به نمایشگاه آمده بودند. حضور این هنرمندان در نمایشگاه مطبوعات که تنها

شهرداد روحانی در گفتگو با صبا:

ساخت موسیقی برای عاشورا آگاهی می‌خواهد

هما یون شیخی

شهرداد روحانی آهنگساز و رهبر ارکستر است و شهرتی جهانی دارد. بسیاری از علاقه‌مندان موسیقی در سراسر دنیا او را به دلیل تنظیم و رهبری ارکستر «بانی» و اجرا در فضای بلاغ «پارتون» واقع در آتن، پایتخت یونان، می‌شناسند. در ماه‌های اخیر که خبر احتمال حضور «بانی» در ایران اعلام شده است، بسیاری علاقه دارند که رهبری ارکستر بانی را برای برگزاری کنسرت در ایران، یک ایرانی بر عهده داشته باشد و چه کسی بهتر از شهرداد روحانی که بیش از این نیز با «بانی» همکاری داشته است، روحانی در ماه جاری به ایران آمده تا کارگاهی آموزشی برای علاقه‌مندان به رهبری ارکستر برگزار کند. شهرداد روحانی هفته گذشته و هم‌زمان با نمایشگاه مطبوعات و در حالی که جای خالی هنرمندان موسیقی در این نمایشگاه احساس می‌شد، به مصلی تهران آمد تا از بیستمین نمایشگاه مطبوعات و خبرگزاری‌ها بازدید کند. خواندن صحبت‌های شهرداد روحانی درباره مسائلی روز موسیقی ایران می‌تواند برای علاقه‌مندان به موسیقی جذاب باشد.

پیش از آمدن به ایران آخرین اجرایشان در کجا بود و هدفشان از حضور در ایران چه بود؟ آیا برنامه‌ای برای همکاری با ارکستر سمفونیک تهران داشتید؟

قبل از این که به ایران بیایم پروژه‌ای را در لندن ضبط کردیم. آمدنم به ایران تنها برای برگزاری ورکشاپ رهبری ارکستر در تهران بود و برنامه دیگری برای اجرا یا همکاری با ارکستر سمفونیک تهران نداشتم.

روند برگزاری مستر کلاسیک در تهران چگونه بود؟

در هفته‌های گذشته مستر کلاسیک را با موضوع رهبری ارکستر برگزار کردم که خوشبختانه هم از تهران و هم از شهرستان‌ها تعداد زیادی از هنر جوانان در آن شرکت کردند. به طوری که تعداد افراد حاضر در کارگاه بسیار بیش از آن چیزی بود که ما پیش‌بینی می‌کردیم، اما از همین کلاس‌های آموزشی کوتاه مدت استعدادهای خوب و ارز شمنندی کشف شدند که واقعا برایم خوشایند بود و به من این انگیزه را داد که در آینده نزدیک نیز چنین مستر کلاس‌هایی را برگزار کنم.

از وضعیت ارکستر سمفونیک تهران اطلاعی دارید؟ آیا امیدوار هستید که به زودی این ارکستر فعالیتش را ادامه دهد؟

صحبتی که از مسئولان هنری شنیده‌ام اینکه؛ در حال تلاش برای بازسازی ارکستر سمفونیک و ارکستر ملی هستند. البته من در جریان ریز ماجرا نیستم، اما به علت علاقه و کنجکاوای شخصی‌ام می‌پرسم و متوجه شدم که کارهای لازم برای بازسازی ارکسترها در حال انجام دادن است. ارکستری که هشتاد سال قدمت

گرددمایی کلی اهالی رسانه است، می‌تواند به ایجاد فضایی مناسب و صمیمی بین هنرمندان اهالی رسانه تبدیل شود. کسانی مانند امین‌اله رشیدی، کیوان ساکت و مجید اخشابی به نمایشگاه مطبوعات آمدند و از نزدیک به بازدید از این نمایشگاه پرداختند و دیدگاه‌هایشان را درباره رسانه بیان کردند. رشیدی خواننده پیشکسوت موسیقی درباره پرداخت رسانه‌ها به هنر موسیقی گفت: متأسفانه ما این که در کشور ما رسانه‌های بسیاری مشغول به فعالیت هستند، اما در این میان کمتر به موسیقی پرداخته می‌شود. سعیدی در کلیاتش خطاب به امیران وقت می‌گوید: «هنرمندان را نیکو دار تا بی‌هنران راغب شوند و هنر پرورند و مملکت کمال

بسیار دشوار و سنگین است. پیروز ارجمند مدیر کل دفتر موسیقی نیز دو روز به نمایشگاه مطبوعات آمد تا به دیدار با اهالی رسانه بپردازد. مدیر کل دفتر موسیقی درباره جایگاه موسیقی در رسانه‌ها گفت: آنچه امروز در رسانه‌ها و در عرصه موسیقی شکل می‌گیرد بیشتر خبررسانی است نه تحلیل؛ بنابراین تحلیل‌هایی که مبتنی بر

پرورد، «این کلام سعیدی یعنی این که با حضور هنرمندان است که مملکت به کمال می‌رسد. متأسفانه امروز هنر و ادبیات ما با سیاست آمیخته شده و این آمیختگی چندان مناسب نیست. کیوان ساکت درباره جایگاه رسانه‌ها در جامعه امروز و در انعکاس رویدادهای هنری و فرهنگی گفت: به گمان من رسالت یک رسانه در ارتباط با آگاهی‌دادن از هنر و اخبار هنری و دیگر اخبار می‌تواند نقش مهمی در روشنگری و ارتقای فکری جامعه داشته باشد. اگر رسانه‌ها وظیفه خود را فراموش از همه جبهه‌گیری‌ها و دسته‌بندی‌ها به درستی انجام دهند، می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در ارتقای ذهن و روشنگری جامعه داشته باشند. بنابراین وظیفه هر رسانه‌ای

تمام این نوازنده‌ها را به جایی برساند که صدایی یک دست از ارکستر بگیرد. برای هماهنگ کردن آن ارکستر چقدر زمان داشتید و چند جلسه تمرین کردید؟

برای اجرای سوئیت سمفونی خلیج فارس چهار جلسه تمرین کردیم و توانستیم ارکستری یک دست داشته باشیم. نتیجه آن اجرا هم ضبط ویدئویی شده و امیدواریم به زودی منتشر شود. در این فیلم تصویری می‌توان به کیفیت کار پی برد.

آنگونه در روزهای ماه محرم هستیم و کمبود موسیقی مذهبی در کشور ما به وضوح دیده می‌شود. شما برنامه‌ای برای نوشتن موسیقی درباره واقعه بزرگ عاشورا دارید؟

من به جد به دنبال نوشتن یک سمفونی برای عاشورا هستم. تمام عواملی که تشکیل‌دهنده موسیقی هستند در مراسم‌های عاشورایی ما وجود دارد؛ ریتم، ملودی و حرکت. من از کودکی وقتی ریتم و یکپارچگی را در عزاداری‌ها می‌دیدم بسیار تحت تأثیر قرار می‌گرفتم.

متأسفانه من بیشتر عمرم را در خارج از ایران بگذراندم و از فضای روزهای محرم در ایران دور ماندم. از آلمان‌های تعز به هم استفاده می‌کنید؟ نظرتان درباره شباهت‌های ایرا و تعز به چیست؟

تعز به‌ای که داریم شباهت‌های بسیاری با ایرانی‌ها دارد. در تعزیه داستان بسیار مهم است و دارای آوازخوانی است و پر از حرکت. تمام آلمان‌هایی که در ایرا وجود دارد در تعزیه هم هست.

پس از حضور کیتارو در ایران وعده‌هایی مبنی بر برگزاری کنسرت «بانی» در ایران به گوش می‌رسد. با توجه به این که شما در سال‌های گذشته رهبری ارکستر «بانی» را بر عهده داشته‌اید، حضور این آهنگساز مشهور را در

تمام این نوازنده‌ها را به جایی برساند که صدایی یک دست از ارکستر بگیرد. برای هماهنگ کردن آن ارکستر چقدر زمان داشتید و چند جلسه تمرین کردید؟

برای اجرای سوئیت سمفونی خلیج فارس چهار جلسه تمرین کردیم و توانستیم ارکستری یک دست داشته باشیم. نتیجه آن اجرا هم ضبط ویدئویی شده و امیدواریم به زودی منتشر شود. در این فیلم تصویری می‌توان به کیفیت کار پی برد.

آنگونه در روزهای ماه محرم هستیم و کمبود موسیقی مذهبی در کشور ما به وضوح دیده می‌شود. شما برنامه‌ای برای نوشتن موسیقی درباره واقعه بزرگ عاشورا دارید؟

من به جد به دنبال نوشتن یک سمفونی برای عاشورا هستم. تمام عواملی که تشکیل‌دهنده موسیقی هستند در مراسم‌های عاشورایی ما وجود دارد؛ ریتم، ملودی و حرکت. من از کودکی وقتی ریتم و یکپارچگی را در عزاداری‌ها می‌دیدم بسیار تحت تأثیر قرار می‌گرفتم.

متأسفانه من بیشتر عمرم را در خارج از ایران بگذراندم و از فضای روزهای محرم در ایران دور ماندم. از آلمان‌های تعز به هم استفاده می‌کنید؟ نظرتان درباره شباهت‌های ایرا و تعز به چیست؟

تعز به‌ای که داریم شباهت‌های بسیاری با ایرانی‌ها دارد. در تعزیه داستان بسیار مهم است و دارای آوازخوانی است و پر از حرکت. تمام آلمان‌هایی که در ایرا وجود دارد در تعزیه هم هست.

پس از حضور کیتارو در ایران وعده‌هایی مبنی بر برگزاری کنسرت «بانی» در ایران به گوش می‌رسد. با توجه به این که شما در سال‌های گذشته رهبری ارکستر «بانی» را بر عهده داشته‌اید، حضور این آهنگساز مشهور را در

تمام این نوازنده‌ها را به جایی برساند که صدایی یک دست از ارکستر بگیرد. برای هماهنگ کردن آن ارکستر چقدر زمان داشتید و چند جلسه تمرین کردید؟

برای اجرای سوئیت سمفونی خلیج فارس چهار جلسه تمرین کردیم و توانستیم ارکستری یک دست داشته باشیم. نتیجه آن اجرا هم ضبط ویدئویی شده و امیدواریم به زودی منتشر شود. در این فیلم تصویری می‌توان به کیفیت کار پی برد.

آنگونه در روزهای ماه محرم هستیم و کمبود موسیقی مذهبی در کشور ما به وضوح دیده می‌شود. شما برنامه‌ای برای نوشتن موسیقی درباره واقعه بزرگ عاشورا دارید؟

من به جد به دنبال نوشتن یک سمفونی برای عاشورا هستم. تمام عواملی که تشکیل‌دهنده موسیقی هستند در مراسم‌های عاشورایی ما وجود دارد؛ ریتم، ملودی و حرکت. من از کودکی وقتی ریتم و یکپارچگی را در عزاداری‌ها می‌دیدم بسیار تحت تأثیر قرار می‌گرفتم.

متأسفانه من بیشتر عمرم را در خارج از ایران بگذراندم و از فضای روزهای محرم در ایران دور ماندم. از آلمان‌های تعز به هم استفاده می‌کنید؟ نظرتان درباره شباهت‌های ایرا و تعز به چیست؟

تعز به‌ای که داریم شباهت‌های بسیاری با ایرانی‌ها دارد. در تعزیه داستان بسیار مهم است و دارای آوازخوانی است و پر از حرکت. تمام آلمان‌هایی که در ایرا وجود دارد در تعزیه هم هست.

خبر

نگاهی به موسیقی فیلم «ساکن طبقه وسط»

نی حرفی هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های مادرید

حسام ذکا خسروی: ابتدا بایستی به این موضوع اشاره کنم که موسیقی در فیلم «ساکن طبقه وسط» راهی میان‌را طی می‌کند. این مهم از طرفی برای کارگردان واجد اهمیت است. در نقطه عطف داستان به آن رجوع می‌کند و یکی از خطوط اصلی روایتی فیلم بر روی آن پیاده می‌شود- (فصل‌های تکنوازی نی) و از طرف دیگر توسط فیلمساز نادیده گرفته شده، برای فیلم آهنگسازی نشده و تنها دست به انتخاب قطعاتی از چند آلبوم برای جای جای قصه زده است.

این مسئله به فیلمی که به شدت نیازمند موسیقی است، ضربه می‌زند چرا که تأثیرات ظاهری فیلم که بایستی توسط موسیقی منعکس شود انجام نپذیرفته و روایت عقیم مانده است. مانند فصل ابتدایی فیلم که صحنه نبرد با موسیقی پر حجم ارکسترال نشان داده می‌شود و یا فصل بلوغ که با موسیقی رمانتیک سانتی‌مانتالی لبریز شده است.

همانطور که پیش‌تر نوشتیم تنها جایی که موسیقی شخصیتی مستقل دارد و از خاصیت پُرکنندگی فیلم فاصله می‌گیرد سکانس‌هایی است که شخصیت مرد قهقهه توسط نوای نی جهان مادی خود به لامکانی کشیده می‌شود.

چند خط آواز کوتاه برای نی که کاملاً هوشمندانه است و واجد شخصیت مستقل روایتی است، به شکلی است که در جایی از فیلم تبدیل به دغدغه‌ای برای شخصیت اصلی فیلم می‌شود و به جستجوی آن نوا در محیط اطراف خود می‌گردد و آن شکوه لایزال را در دنیای یزال می‌کاود که جز هیچ نصیبش نمی‌شود تا آن که در پایان فیلم به وصل می‌رسد.

شخصیت خود ویرانگر فیلم تنها با صدای نی (که می‌توان آن را به لایت موتیفی در فیلم تشبیه کرد) از اطراف خود بریده می‌شود و آن صدا به معشوق ازلی ابدی وی تبدیل می‌شود. قطعه کوتاه موصوف (که به لحاظ تماتیک از چند جمله فراتر نمی‌رود) در دستگاه شور است و با بافت ملودیک خود تنها راوی موسیقی ردیفی نیست، بلکه موسیقی فولکلوریک شمال شرقی ایران را نیز در خود جای داده است.

نگاه کوتاه عرفانی که در بطن تکنوازی نی است تلنگری است به روح مرد که او را به جستجو و می‌دارد (از دوستش در خواست می‌کند نی بنوازد اما آنچه شنیده است به اجرا در نمی‌آید). نوای نی شخصیت مرد قهقهه را به سوی خود می‌کشد تا او را با خود به جایی ببرد که از دنیای ما دور است، خیلی دور.

عکس نوشت

روز گذشته در مراسم تشییع پیکر مرتضی پاشایی، بنیامین بهادری در پایان این مراسم، قطعه «صدای بیداد» را برای مردم اجرا کرد.

خبر

مختاب‌آباد از لزوم تأسیس شبکه تخصصی موسیقی گفت

رئیس کمیته هنر شورای اسلامی شهر تهران از رئیس جدید رسانه ملی خواست تا در جهت رفع برخی ابهامات درباره فعالیت صدا و سیما در زمینه موسیقی اقدام کند. عبدالحسین مختاب‌آباد در گفتگو با مهر در پاسخ به پرسشی مبنی بر انتشارش از رئیس سازمان صدا و سیما در حوزه موسیقی توضیح داد: من به آقای سرافراز به عنوان دوست و همکار رسانه‌ای خودم پیشنهاد می‌کنم تا هرچه زودتر نسبت به رفع برخی ابهام‌ها و مشکلات در زمینه موسیقی اقدام کند. وی ادامه داد: رماندازی یک شبکه تخصصی ویژه موسیقی برای معرفی موسیقی ایرانی به تمام مردم دنیا یکی دیگر از ضرورت‌هایی است که رئیس جدید رسانه ملی باید نسبت به آن اقدام کند. وی همچنین از تصویب و اجرای ارکستر فیلارمونیک شهرداری تهران خبر داد و گفت: خوشبختانه توانستیم طرح تأسیس این ارکستر را در شورای اسلامی شهر تهران به تصویب برسانیم که بودجه هم توسط آقای قالیباف مصوب شده است و دستور داده که این ماجرا از طریق معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران پیگیری شود. طبق برنامه‌ریزی‌های انجام گرفته رهبر ارکستر فیلارمونیک شهرداری تهران به زودی معرفی می‌شود و با توجه به این که مکانی هم برای تمرین‌ها و کارگاه‌های آداری ارکستر در منطقه دو تهران در نظر گرفته شده است.

آلبوم

آلبوم جدید انور آمیخته با حکایت این روزهای خاورمیانه

۲۸ نوامبر برابر با ۲ آذرماه سال جاری دهمین آلبوم استودیویی انور براهم، هنرمند برجسته تونسسی هم‌زمان در آلمان، اتریش و سوئیس منتشر می‌شود. این آلبوم یک آلبوم پس از انتشار در شهر مونیخ آلمان رونمایی خواهد شد و حدود ۱ ماه بعد از انتشار در اروپا در ایالات متحده و امریکای شمالی ارائه می‌شود. آخرین آلبوم انور براهم «چشمان خبررینا» نام داشت که سال ۲۰۰۹ میلادی منتشر شده بود. این آلبوم ادای دینی به محمود درویش شاعر معترض فلسطینی بود. زمانی که ۲۹ بهمن سال گذشته انور براهم به ایران آمد، آخرین مراحل ضبط آلبوم «خاطرات» را طی می‌کرد. براهم برای تولید این آلبوم زمان زیادی را صرف کرده و این فاصله ۵ ساله با آلبوم قبلی حکایت از حساسیت زیبایی‌شناسانه این هنرمند برجسته مقیم فرانسه دارد. نکته جالب این آلبوم طرح جلد آن است. براهم دغدغه‌های سیاسی - اجتماعی خود را دارد. تقدیم آلبوم قبلی‌اش به محمود درویش و سفر به لبنان در ایام جنگ ۳۳ روزه و ساختن مستندی از آن نبرد نابرابر حکایت از دغدغه‌های اینچنینی این هنرمند برجسته معاصر دارد. طرح جلد این آلبوم هم تصویر در حال دودیدن یک جوان است که در پس‌زمینه‌اش دودی به هوا رفته و ابهام و ابهام غریبی از حکایت این روزهای خاورمیانه هم با خود دارد.